

Agnieszka Marek

Zespół Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych
im. Jędrzeja Śniadeckiego w Bielsku-Białej

e-mail: agnieszkaem77@tlen.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-4432-0802>

Ogólnopolska konferencja „Przewodnik kulturalny, czyli jak rozwijać kompetencje kulturowe dzieci i młodzieży. Możliwości działań oraz współpracy bibliotek szkolnych z instytucjami kultury” (Bielsko-Biała, 29 listopada 2019 r.)

29 listopada 2019 r. bielski oddział Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich (dalej: TNBSP) oraz Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz zorganizowały pierwszą wspólną ogólnopolską konferencję pod hasłem „Przewodnik kulturalny, czyli jak rozwijać kompetencje kulturowe dzieci i młodzieży. Możliwości działań oraz współpracy bibliotek szkolnych z instytucjami kultury”. Odbyła się ona pod honorowym patronatem prezydenta Bielska-Białej Jarosława Klimaszewskiego.

Przedsięwzięcie było przygotowywane przez kilka miesięcy, a chęć udziału w nim zgłosiło 116 osób, z których ostatecznie w dniu konferencji pojawiło się 103 uczestników m.in. z Częstochowy, Radomia, Gliwic, Rybnika, Jaworzna, Tych, Sosnowca, Mikołowa, Zabrze, Pszczyny, Czechowic-Dziedzic, Oświęcimia, Kielc, Cieszyna i Skawiny.

Gospodarzem tej imprezy kulturalnej była bielska „Kubiszówka”, zaszczyt rozpoczęcia konferencji przypadł zatem kierownikowi placówki, Iwone Kusak, która po przywitaniu zebranych gości wygłosiła krótki wykład na temat kompetencji kulturowych, rozpoczynając go słowami Johanna Gottfrieda Herdera: „Nie ma nic bardziej nieokreślonego niż słowo kultura”. I. Kusak przedstawiła procentowy udział zaangażo-

wania w kulturę, czyli formy spędzania czasu wolnego przez Polaków, oraz omówiła przyczyny kryzysu uczestniczenia w ofercie kulturalnej. Ponadto zaprezentowała projekt „Granice języka – granicami świata” realizowany w Domu Kultury im. Wiktorii Kubisz. Druga prelegentka Katarzyna Urbaniec, prezes bielskiego oddziału TNBSP, skupiła się na niezwykle istotnej roli bibliotek szkolnych w kształtowaniu kompetencji kulturowych, na tekście literackim jako fundamencie kultury oraz na roli pracy nauczycieli-bibliotekarzy w tym złożonym procesie. Na zakończenie części wprowadzającej został odczytany list prezes oddziału głównego TNBSP w Warszawie Danuty Brzezińskiej, która pogratulowała organizatorom tego rodzaju przedsięwzięcia w Bielsku-Białej.

Niezwykle wartościową częścią konferencji były wykłady przygotowane przez pracowników naukowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i Cieszynie. Instytut Nauk o Kulturze reprezentowała Małgorzata Gwadera, która wygłosiła wykład pt. *Kształtowanie elementarnych kompetencji czytelnich jako zadanie bibliotek, a także kompetencji kultury w społeczeństwie informacyjnym*. Autorka omówiła podział i rangę kompetencji kulturowych, także nowatorskie metody nauki czytania dzieci młodszych, ze szczególnym uwzględnieniem metody globalnej Glenna Domana.

Marek Głowacki z Instytutu Sztuk Plastycznych w Cieszynie wygłosił wykład *Uniwersum narracji – komiks*. Ukazał komiks jako artystyczną formę wypowiedzi oraz medium zawierające przesłanie historyczno-dydaktyczne. Integralną częścią projekcji było zaprezentowanie grafik z przykładowych komiksów. Prelegent zarekomendował je jako warte polecenia młodzieży w różnym wieku.

Część wykładową zakończyła prezentacja Klaudii Kwaśny z firmy WizjaNet na temat programu do obsługi bibliotek szkolnych „Mobi-Biblioteka”.

Po przerwie przyszedł czas na część warsztatową konferencji. Organizatorzy zaproponowali uczestnikom m.in.: zajęcia z Katarzyną Skolimowską (Inspiracje dla szkoły, FitEdukacja), podczas których można było dowiedzieć się, jak trenować kompetencje przyszłości, oraz spotkanie z Magdaleną Georg (TNBSP) zatytułowane *Mała ojczyzna – wielki szacunek*, poświęcone biblioterapii. Chętni mogli zapoznać się ze scenariuszami zajęć z elementami biblioterapii dla różnych grup wiekowych i odkryć tajniki teatrzyku kamishibai. Mieli również możliwość stworzenia własnej bajki biblioterapeutycznej na podstawie regionalnej legendy o zbójcu Szczyrku.

Barłomiej Tabak z cieszyńskiej firmy Rude Cat Studio zajmującej się produkcją filmów zaprosił z kolei uczestników konferencji na war-

sztaty *Film poklatkowy, czyli ożyw zdjęcia ze swojego telefonu*. Największe zainteresowanie wzbudziła możliwość stworzenia przez uczestników spotkania krótkiego, 10-sekundowego, filmu z wykorzystaniem 240 fotografii. Potwierdziło to kreatywność grupy oraz potencjał tkwiący w filmie poklatkowym.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia Kamila Bachmińskiego z Domu Kultury „Kubiszówka”, poświęcone kaligrafii, a skierowane do miłośników pięknego pisania. Jedna z uczestniczek warsztatów Patrycja Kańkowska tak je wspomina:

Na zajęciach z kaligrafii zgłębialiśmy tajniki nieznanego większości z uczestników kroju pisma, które w dawnych wiekach służyło do tworzenia manuskryptów. Zostaliśmy wyposażeni w niezbędne narzędzia, takie jak pióra, atramenty i wzorniki. Warsztaty uświadomiły zebranym, jak trudne zadanie w dawnych czasach mieli skrybowie i jak wiele czasu należało poświęcić na „produkcję” jednej książki. Podróż do korzeni sprawia, że zaczynamy odbierać inaczej, głębiej nie tylko kaligrafię, ale każde pismo ręczne, z którego można wyczytać temperament, a nawet charakter piszącego. Samo kaligrafowanie natomiast, może dostarczyć wiele satysfakcji! (rozmowa z Patrycją Kańkowską z dnia 7 grudnia 2019 r.).

Powiew historii poczuli niewątpliwie ci z uczestników konferencji, którzy wybrali część warsztatową zorganizowaną w Muzeum Historycznym na Zamku Książąt Sułkowskich pod hasłem *Rok obrzędowy w tradycji polskiej: opłatek wigilijny*. Zajęcia polegały na wykonywaniu ozdób świątecznych z różnokolorowych opłatków. Jako że uczestnicy pochodzili z różnych części kraju, był to czas, by wymienić się ciekawostkami na temat zwyczajów bożonarodzeniowych.

Pracownicy Działu Zbiorów Specjalnych Książnicy Beskidzkiej zaproponowali natomiast warsztaty zatytułowane *Przeszłość i przyszłość – zbiory zabytkowe i nowe technologie*. Podczas spotkania, które poprowadziła kierownik filii Urszula Szabla, można było zapoznać się z ofertą zajęć czytelniczo-edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, ze szczególnym naciskiem na czytanie i popularyzację literatury z wykorzystaniem multimedów: pisaka 3D, drukarki 3D, LEGO Technic (z nauką programowania ruchów zabawki, którą dzieci zbudowały na wcześniejszych zajęciach, po wysłuchaniu tekstu literackiego), rzutnika z gramami interaktywnymi. Wszystkie wymienione narzędzia multitechnologiczne były dostępne dla osób, które wzięły udział w warsztatach.

Po oficjalnym zakończeniu konferencji część uczestników przedłużyła swój pobyt w Bielsku-Białej, by zapoznać się bliżej z historią miasta, jego zabytkami i ciekawymi miejscami.

Liczba osób, które wzięły udział w konferencji, zarówno nauczycieli-bibliotekarzy, jak i pracowników instytucji kultury, a także bardzo pozytywne opinie na temat wykładów i warsztatów, świadczą o tym, że tego typu spotkania są bardzo potrzebne. Możliwości współpracy bibliotek szkolnych z instytucjami kultury są ogromne i warto je rozwijać. Należy również rozmawiać – tym razem o kulturze, zgłębiać jej tajniki, poznawać nowe rozwiązania i dzielić się wiedzą i doświadczeniem z innymi, w szczególności z młodym pokoleniem. Szeroki odzew uczestników to dobry znak, organizatorzy konferencji mają więc nadzieję na kolejne spotkania poświęcone innym istotnym zagadnieniom współczesnego świata.

Tekst wpłynął do redakcji 12 lutego 2020 r.